

מאתיופיה לעיר הקודש ירוסלם. היום חוגגים וזוכרים

Posted on 22 במאי 2020 by שוש להב

היום, כ"ח באייר, הוא יום ירושלים וגם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל

Categories: כחול לבן, ראשי

Tag: יום ירושלים, עיר הקודש

"יום ירושלים" החל היום (שישי 22.5), הוא גם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל. בסוף שנת 2003 החליטה ועדת השרים לענייני עלייה, קליטה ותפוצות, להקים בהר הרצל אנדרטה קבועה להנצחת זכר יהודי אתיופיה שנספו בדרכם ארצה. כ-4,000 מבני העדה נספו בדרכים ובמחנות בניסיונם לעלות לישראל. הממשלה קבעה כי טקס ממלכתי לזכר הנספים יתקיים מדי שנה, בכ"ח באייר, הוא יום ירושלים.

נשיא המדינה **ראובן (רובי) ריבלין** נשא דברים אתמול, (חמישי, כ"ז באייר, 21 במאי), בטקס האזכרה הממלכתי לזכרם של יהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל, שנערך בהר הרצל. בטקס השתתפו גם ראש הממשלה בנימין נתניהו, יו"ר הכנסת יריב לוין, שרת העלייה והקליטה פנינה תמנו שטה, שופט ביהמ"ש העליון דוד מינץ ונציגי המשפחות השכולות. את הטקס הנחתה אלמז מנגיסטו ובמהלכו ביצעה הזמרת עדן אלנה את השירים "המסע לארץ ישראל" ו"שושנים עצובות".

בדבריו אמר הנשיא: "קהילות ביתא ישראל עזבו ארץ מוכרת, אדמה, רכוש, ויצאו למסע מפרך כשהם נאחזים בכמיהה שהועברה מדור לדור: ירוסלם, ירושלים. לא רק את הכיסופים לציון נשאו עמם העולים לירושלים, אלא גם את המחיר, המחיר הכבד, של הכיסופים לציון". לדבריו, לא כולם שבו הביתה, לירושלים, אבות ובנים, אחיות ואחים, נכדות וסבים, לא הצליחו לשרוד את הדרך. הם לא יכלו למסע הרגלי המפרך, לשודדי הדרכים, לרעב, למחלות, לתנאי המחיה הקשים במחנות המעבר. "אנחנו נושאים את זכרם בלבנו, לעולם. ירושלים נושאת את זכרם, בלבה, לעולם. אהבתם לירושלים, בוערת כלפיד נצחי, שראשו מגיע עד השמים. עמוד אש, שמנחה לעם ישראל כולו, את הדרך. יהי זכר הנספים אחינו ואחיותינו אשר קיפחו חייהם בדרך לירושלים ולארץ ישראל חקוק על לוח ליבנו לעד".

בטקס הממלכתי לזכרם של יהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל. צילום מארק ניימן לע"מ
בשנים 1980 - 1984 החלה יציאה המונית של יהודי אתיופיה, קהילת "ביתא ישראל", מן הכפרים באזור גונדר לעבר סודן. רבים מיהודי אתיופיה, שחלמו כל השנים לעלות לישראל, הצליחו לברוח מאתיופיה לגבול אתיופיה וסודן, ושם המתו במחנות זמניים לעלייה לישראל. העלייה דרך סודן התאפשרה בשל הסכם שבשתיקה, שפרטיו היו ידועים רק לבכירים מעטים בסודן. סוכני המוסד שהמתינו לעולים במחנות שבגבול סודן הורו להם להצניע את זהותם היהודית. בדרכי הבריחה ובמחנות בסודן, סבלו היהודים ממגפות, מרעב וממעשי התנכלות קשים. ההליכה של משפחות, קשישים וילדים, נמשכה לעתים חודשים, ולאחריה נאלצו העולים להמתין במחנות הפליטים בסודן כשנתיים עד לחילוצם ולהעלאתם ארצה.

בנובמבר 1984 החל "מבצע משה", המבצע הממלכתי הראשון להעלאת יהודי אתיופיה לישראל. המבצע התנהל בחשאי, ובמסגרתו הועלו ברכבת אווירית של מטוסים ישראלים, כ-8,000 מיהודי אתיופיה, ואולם בשל הדלפת מידע על קיומו לעיתונות בישראל הסתיים מבצע זה בטרם עת. משפחות רבות נשארו מאחור, קרועות ומפולגות, עד "מבצע שלמה", אשר בו הובאו ארצה במאי 1991, ברכבת אווירית נוספת, 14,324 עולים בתוך 36 שעות. במרס 2007 נחנכה בחלקו הדרומי של הר הרצל האנדרטה לזכר יהודי אתיופיה שנספו בדרכם ארצה.

בהקמת האנדרטה השתתפו המשרד לקליטת העלייה, מינהל מקרקעי ישראל, ההסתדרות הציונית העולמית ונציגי עיריית ירושלים. אגף ההנצחה של משרד הביטחון ריכז את ההיבטים הטכניים של תכנון האנדרטה ועיצובה. את האנדרטה עיצב האדריכל גבריאל קרטס, בשיתוף עם יוצרים וסופרים בני הקהילה האתיופית, שעבודותיהם שולבו בה. כמו כן, שולבו באנדרטה מונולוגים שכתבו בני הקהילה, המתארים את ההווי בכפר האתיופי, את הדרך לישראל, את

ההמתנה במחנות הפליטים בסודן ואת החלום על ירושלים. סביבת האנדרטה משמשת מקום התכנסות המיועד להתייחדות עם זיכרון הגבורה והאובדן של כ- 4,000 מבני העדה שנספו בדרכים ובמחנות בניסיונם לעלות לישראל.

מוזמנים גם לבקר בקבוצת הפייסבוק שלנו 'טיול משפחתי בארץ ובעולם'